

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL--4101-20-06/2011
P/11/073

Olsztyn, styczeń 2012 r.

**Pani
Ewa Dembek
Starosta Nowomiejski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim („Starostwo”) kontrolę organizacji i finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009 - 2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Starostwa w badanym zakresie.

Podstawą tej oceny było m.in.:

- rzetelne opracowywanie planów dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- terminowe przedstawianie Radzie Powiatu informacji o stanie realizacji zadań oświatowych podległych szkół,
- rzetelne weryfikowanie sprawozdań ze sposobu wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, otrzymywanych od dyrektorów prowadzonych szkół i placówek.

Nieprawidłowości dotyczyły natomiast nieweryfikowania ze stanem faktycznym prowadzonej przez Starostwo bazy danych Systemu Informacji Oświatowej („SIO”) w zakresie dotyczącym kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz niezapewnienia w latach 2009-2010 w budżecie powiatu środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. W okresie objętym kontrolą, Zarząd Powiatu, zgodnie z wymogiem art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty², przedkładał Radzie Powiatu w wymaganym terminie roczne informacje o stanie realizacji zadań oświatowych. Obejmowały one m.in. dane dotyczące kadry nauczycielskiej i systemu doskonalenia zawodowego, w tym o liczbie zatrudnionych nauczycieli w poszczególnych szkołach i placówkach, o poziomie ich wykształcenia i awansu zawodowego oraz informacje o wydatkach poniesionych na doskonalenie zawodowe nauczycieli w danym roku szkolnym.

Ustalono, że w badanym okresie, Starostwo nie skorzystało z możliwości utworzenia placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli lub powierzenia zadań, z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli, doradcom metodycznym, tj. z uprawnień określonych w art. 5 ust. 6a i art. 77a ust. 1 i ust. 2 ustawy o systemie oświaty w związku z § 22 ust. 1 i § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli³. Przyczyną nieutworzenia takiej placówki, wg. wyjaśnienia Pani Starosty, był brak m.in. uzasadnienia ekonomicznego jej powołania w związku z małą liczbą prowadzonych szkół i placówek oświatowych (odpowiednio trzy i dwie jednostki). Natomiast powodem, dla którego nie zapewniono nauczycielom doradztwa metodycznego ze strony doradców metodycznych, był brak zainteresowania w uzyskaniu takiej pomocy ze strony dyrektorów podległych szkół i placówek.

2. W Starostwie prowadzono bazę SIO, a dane w niej zawarte w zakresie form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli były zgodne z danymi zamieszczonymi w bazach prowadzonych przez szkoły i placówki. Ustalono jednak, że w przekazywanych Starostwu bazach SIO za lata szkolne 2008/2009 – 2010/2011, dyrektorzy wszystkich szkół i placówek nie ujmowali wymaganych informacji o ukończonych przez nauczycieli formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁴. Ustalono również, że w Starostwie w niedostatecznym stopniu weryfikowano dane w bazach SIO otrzymywanych od dyrektorów szkół i placówek ze stanem faktycznym, co było obowiązkiem określonym w art. 7 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy.

3. W latach 2009-2011 Starostwo wywiązywało się z obowiązku określonego w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁵, tj. wyodrębniało w budżetach powiatu środki na finansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, tj. odpowiednio 46,7 tys. zł, 49,4 tys. zł i 51,4 tys. zł. Ustalono jednakże, że na skutek zmian wprowadzonych w trakcie realizacji budżetów w poszczególnych latach objętych kontrolą (wnioskowanych przez dyrektorów szkół i placówek), wyodrębnione pierwotnie kwoty zostały zmniejszone: o 20,1 tys. zł w 2009 r., o 28,2 tys. zł w 2010 r. oraz o 0,1 tys. zł w 2011 r. (do 30 września). W rezultacie wysokość środków wyodrębniona w budżecie Powiatu na doskonalenie zawodowe nauczycieli wyniosła 0,57% w 2009 r. i 0,43% w 2010 r. planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Dz. U. Nr 200, poz. 1537 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli⁶ („rozporządzenie MENiS z dnia 29 marca 2002 r.”), w Starostwie, w oparciu o wnioski dyrektorów szkół i placówek oraz w porozumieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli, sporządzano corocznie plany dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli. W planach tych m.in., zgodnie z § 7 ww. rozporządzenia, określano corocznie kwotę dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

4. W latach 2009-2010 Starostwo corocznie otrzymywało do dyrektorów szkół sprawozdania ze sposobu wykorzystania środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, wymagane § 6 ust. 3 rozporządzenia MENiS z dnia 29 marca 2002 r. oraz informacje z baz danych SIO. W toku kontroli stwierdzono, że ww. sprawozdania przekazywane były w wymaganych terminach, a Starostwo dokonywało rzetelnego ich sprawdzenia co do kompletności i poprawności danych.

5. W okresie objętym kontrolą, 22 nauczycieli ze szkół i placówek prowadzonych przez powiat ukończyło różne formy kształcenia, uzyskując dodatkowe lub wyższe kwalifikacje zawodowe. Ustalono, że w kolejnych latach szkolnych, dyrektorzy szkół i placówek nie przydzielili sześciu z nich zajęć edukacyjnych odpowiadających uzyskanym kwalifikacjom (na dofinansowanie szkolenia tych nauczycieli wydatkowano kwotę 7,7 tys. zł). Przyczyną nieprzydzielenia tych zajęć było w dwóch przypadkach przebywanie nauczycieli na urlopie bezpłatnym lub dla poratowania zdrowia, a w pozostałych czterech, według wyjaśnień uzyskanych od dyrektorów poszczególnych szkół, zdobyte kwalifikacje stanowią zabezpieczenie w przypadku urlopów zdrowotnych lub absencji chorobowej innych nauczycieli.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

- 1) Bardziej wnikliwą weryfikację danych wykazanych w bazach SIO, prowadzonych przez Starostwo jak i podległe szkoły oraz placówki, w zakresie informacji o formach kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.
- 2) Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia stopnia wykorzystania planowanych środków finansowych na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Starosty przedstawienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

⁶ Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46 poz. 430).

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w tym wystąpieniu ocen, uwag i wniosków.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem